

Sygn. akt III Ca 241/15

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2015r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, Wydział III Cywilny Odwoławczy w składzie

następującym:

Przewodniczący:	SSO Zofia Klisiewicz SSO Agnieszka Skrzekut SSO Tomasz Białka (sprawozdawca)
Protokolant	insp. Jadwiga Sarota

po rozpoznaniu w dniu 20 maja 2015 r.

na rozprawie

sprawy z wniosku B. T.

przy uczestnictwie J. T.

o zmianę prawomocnego postanowienia z dnia 29 lipca 2010r. o stwierdzenie nabycia spadku po K. T. w sprawie sygn. I Ns 752/10 Sądu Rejonowego w Nowym Targu

na skutek apelacji wnioskodawczyni

od postanowienia Sądu Rejonowego w Nowym Targu

z dnia 23 grudnia 2014 r., sygn. akt I Ns 878/13

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu w Nowym Targu do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego.

sygn. akt III Ca 241/15

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 23 grudnia 2014 r. Sąd Rejonowy w Nowym Targu oddalił wniosek B. T. o zmianę prawomocnego postanowienia z dnia

29 lipca 2010r. o stwierdzenie nabycia spadku po K. T., sygn. akt I Ns 752/10 Sądu Rejonowego w Zakopanem i przyznał pełnomocnikowi wnioskodawczyni z urzędu wynagrodzenie od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Nowym Targu; opłatą sądową od wniosku od której uiszczenia wnioskodawczyni była zwolniona, obciążył Skarb Państwa.

W ocenie Sądu Rejonowego, brak było podstaw do zmiany opisanego wyżej prawomocnego postanowienia, w którym stwierdzono, że spadek po K. T. zmarłym w dniu 15 stycznia 2010 r. w N. i ostatnio stale tam zamieszkałym na mocy ustawy nabyły dzieci J. T. i B. T., po 1/2 części każde z nich. Sąd wskazał, że wnioskodawczyni była uczestniczką postępowania

w sprawie o sygn. I Ns 752/10. Dysponowała wówczas testamentem spadkodawcy K. T., sama bowiem wcześniej złożyła, a następnie cofnęła wniosek

o stwierdzenie nabycia spadku po nim na mocy tego testamentu (sygn. akt I Ns 593/10). O stwierdzeniu nabycia spadku na mocy ustawy została poza tym poinformowana pismem doręczonym w dniu 20 sierpnia 2010 r. Zdaniem Sądu

I instancji, mogła się ona wówczas powoływać na testament spadkodawcy z dnia 21 lipca 2006 r. W związku z tym Sąd uznał, że wniosek B. T. o zmianę prawomocnego postanowienia został złożony z przekroczeniem rocznego terminu, o którym mowa w art. 679 § 1 k.p.c. i podlega oddaleniu.

Postanowienie to zaskarżyła apelacją wnioskodawczyni zarzucając:

1. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego wskutek naruszenia przepisów postępowania, które miało wpływ na treść zaskarżonego postanowienia, tj. art. 233 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów prowadzącą do błędnych i nieuzasadnionych w zgromadzonym materiale dowodowym wniosków polegających na przyjęciu, że wnioskodawczyni uchybiła rocznemu terminowi do złożenia wniosku

o zmianę postanowienia spadkowego wydanego przez Sąd Rejonowy

w Nowym Targu w sprawie o sygn. I Ns 752/10, co doprowadziło do oddalenia jej wniosku, podczas gdy wszechstronne rozważenie materiału dowodowego powinno prowadzić do wniosku, że wnioskodawczyni w skierowanym do niej piśmie przez Sąd Rejonowy w Nowym Targu z dnia 13 sierpnia 2010 r.

w sprawie do sygn. akt I Ns 752/10 nie została prawidłowo pouczona przez Sąd o terminie w jakim może się starać o zmianę postanowienia spadkowego, które zostało wydane pod jej nieobecność oraz dacie, od której przedmiotowy termin rozpoczyna swój bieg, przez co nie miała ona wiedzy o czasokresie

w jakim powinna podjąć starania o zmianę postanowienia spadkowego,

2. art. 227 k.p.c. poprzez zaniechanie przesłuchania wnioskodawczyni w drodze pomocy prawnej przez Konsulat RP w H., mimo że taki wniosek został złożony przez jej pełnomocnika, jak również oddalenie wszelkich dalszych wniosków dowodowych jej pełnomocnika, podczas gdy mogły one wyjaśnić m.in. przyczynę terminu, w którym wnioskodawczyni wystąpiła

z przedmiotowym wnioskiem o zmianę postanowienia spadkowego.

Wskazując na powyższe apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia i uwzględnienie jej wniosku o dokonanie zmiany postanowienia spadkowego z dnia 29 lipca 2010 r. w sprawie o sygn. I Ns 752/10 w sposób wskazany

w tym wniosku, względnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia

i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, a także

o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest uzasadniona, choć nie z tych przyczyn, jakie zostały w niej wskazane.

Argumentacja Sądu Rejonowego mająca na celu uzasadnić oddalenie wniosku o zmianę postanowienia spadkowego opierała się na założeniu,

że wnioskodawczyni była uczestniczką postępowania z wniosku J. T. o sygn.

I Ns 752/10. Założenie to jest jednak zdaniem Sądu Okręgowego błędne.

J. T. składając wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po ojcu wskazał co prawda B. T. jako uczestniczkę tego postępowania. Wnioskodawca podał jednak, że mieszka ona w N. na Osiedlu (...). Sąd Rejonowy na ten adres wysłał uczestniczce zawiadomienie o terminie rozprawy wyznaczonej na dzień 22 lipca 2010 r. wraz z odpisem wniosku o stwierdzenie nabycia spadku. Zawiadomienie doręczone zostało na ten adres w trybie art. 139 k.p.c., ze skutkiem na dzień 22 lipca 2010 r., tj. na datę wyznaczenia rozprawy. B. T. nie stawiała się na rozprawie. Z pisma uczestniczki z dnia 7 sierpnia 2010 r. (k. 14 akt I Ns 752/10) wynika, że w tym czasie uczestniczka nie mieszkała w N., lecz od wielu lat na stałe przebywała w H., a podany przez wnioskodawcę J. T. adres, stanowił jedynie miejsce jej zameldowania. Okoliczność ta wydaje się zresztą bezsporna i nie przeczy jej to, że we wniosku złożonym w maju 2010 r. zarejestrowanym pod sygn. I Ns 593/10 wnioskodawczyni podała swój adres w N.. Z pewnością nie można uznać, że dawało to podstawę do kierowania przesyłek sądowych na ten adres również w późniejszym postępowaniu. W tym czasie jak wynika zresztą z wyjaśnień wnioskodawczyni wróciła ona już bowiem do swojego miejsca zamieszkania w M..

Należy podkreślić, że w postępowaniu cywilnym istotne jest prawidłowe wskazanie adresu zamieszkania, a nie adresu zameldowania strony. Instytucja zameldowania ma bowiem charakter wyłącznie ewidencyjno-porządkowy. Nie można utożsamiać miejsca zamieszkania z miejscem zameldowania, gdyż z czynnością zameldowania nie wiąże się nabycie jakichkolwiek praw bądź obowiązków. Miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa

z zamiarem stałego pobytu (art. 25 k.c.). Warunkiem skutecznego doręczenia pisma sądowego jest wysłanie go na adres rzeczywistego zamieszkania lub miejsca pracy strony (por. art. 135 k.p.c.). Przepisy Kodeksu postępowania cywilnego przy odpowiednim zastosowaniu art. 13 § 2 k.p.c. nakładają na wnioskodawcę obowiązek wskazania miejsca zamieszkania uczestników (art. 126 § 2 k.p.c.). Wskazanie dowolnego (fikcyjnego) adresu uniemożliwia doręczenie pisma. Nie można zwolnić wnioskodawcy od wykonania powyższych obowiązków przez stwarzanie fikcji doręczenia w trybie art. 139 § 1 k.p.c., mimo że strona nawet pod wskazanym adresem nie mieszka i nie przebywa (postanowienie Sądu Najwyższego z 27 września 2000 r., V CKN 1494/2000, Lex nr 532366).

J. T. świadomie podał Sądowi adres zameldowania siostry, pomimo, że wiedział, że nie mieszka ona w Polsce i że korespondencja związana z postępowaniem o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym ojcu nie zostanie jej doręczona. W związku z tym doręczenie odpisu jego wniosku o stwierdzenie nabycia spadku po ojcu wraz z zawiadomieniem o rozprawie wyznaczonej na dzień 22 lipca 2010 r., nie mogło zostać skutecznie dokonane. Samo wymienienie we wniosku nazwiska B. T. bez podania adresu jej zamieszkania uniemożliwiało skuteczne doręczenie odpisu wniosku. Powoduje to, że nie można jej traktować jako uczestnika postępowania o sygn. I Ns 752/10. Jej sytuacja niczym nie różni się bowiem od sytuacji zainteresowanego, który w ogóle nie został wymieniony we wniosku wszczynającym postępowanie. Odmienne traktowanie tych przypadków nie jest niczym uzasadnione i stanowiłoby rażące naruszenie praw wnioskodawczyni wynikających z art. 679 k.p.c.

Powyższe prowadzi do wniosku, że nie uchybiła ona terminowi do wystąpienia z wnioskiem o zmianę postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po ojcu. Zgodnie bowiem z art. 679 § 1 zd. 2 k.p.c. jedynie ten, kto był uczestnikiem postępowania o stwierdzenie nabycia spadku jest ograniczony w zakresie możliwości powoływania podstaw zmiany postanowienia spadkowego i terminu wystąpienia

z takim wnioskiem. Skoro B. T. nie uczestniczyła w sprawie o sygn. I Ns 752/10, nie wiąże jej roczny termin do wystąpienia z wnioskiem. Może więc powoływać się na istnienie testamentu spadkodawcy, który nie był dotychczas przedmiotem badania. Jego istnienie jest niewątpliwe, znajduje się on bowiem w aktach o sygn. I Ns 593/10. Oceny wymaga też oświadczenie spadkodawcy, którego oryginał został złożony podczas rozprawy apelacyjnej. Oddalenie wniosku

z powodu upływu terminu z art. 679 § 1 k.p.c. doprowadziło do tego, że Sąd Rejonowy uchylił się od oceny czy osoba, która uzyskała stwierdzenie nabycia spadku, jest spadkobiercą lub że jej udział w spadku jest inny niż stwierdzony.

Oznacza to, że nie została rozpoznana istota sprawy co prowadzi do uchylenia postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 108 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Ref. SSR M. K.